

לנוטע בצפון

מרס- אפריל 2019

המלצות לטיפול במטע

החורף השנה גשום כפי שלא היה הרבה שנים, צבירת הקור החלה נמוכה והסתיימה קרוב לממוצע. הזנים המוקדמים באפרסק ובנקטרינה בחנטה; זני אמצע וסוף עונה בפריחה; השזיף והמשמש בחנטה. מזג האוויר לאורך עונת הפריחה עד כה מאט את התהליכים וההתקדמות בכל שלב איטית יותר יחסית. בימים קרים וגשומים פעילות דבורים מועטה. האגס השנה התעורר ירוק עם מעט פריחה באזורים נרחבים של האגס. הפריחה מתמשכת מאוד, ומדאיגה מאוד. בתפוח התחלת התעוררות – פריסת עלה ירוק ומוקדם מדי להעריך את מצב הפריחה בו.

הזנה עלוותית

במהלך ההתעוררות, משלב פקע תפוח, מוצע לתגבר ולחזק את העצים בהזנה עלוותית. בשוק מספר רב של חומרים המשווקים על ידי חברות רבות ושונות. לא ניצבר ידע מפורט על מנת להמליץ על חומר זה או אחר. נחלק את החומרים לשתי קבוצות: דשנים מינרליים המכילים מיקרו אלמנטים דוגמת בונוס, 20-20-20, 21-21-21, דשנים מינרליים המוגשים בכלאציה ואחרים. וחומרים אורגניים דוגמת חומצות הומיות/פולביות וחומרים המופקים מאצות. נראה כי שתי הקבוצות מיטיבות עם התכסות העלווה, החנטה ומשפרות במידת מה את גודל הפרי. ניתן להיצמד לפרוטוקולים לריסוסים של החברות השונות הממליצות על החומרים השונים לפי שלבים פנולוגיים או לגוון על פי שיקול דעתו וניסיונו של החקלאי.

ההאבקה והפריה

האבקה והפריה ע"י דבורים חשובה תמיד, וחשובה שבעתיים באביב זה באגס הפורח חלש מאוד, ומזג האוויר הקר לא מיטיב עם פעילות הדבורים. אין לוותר על הכנסה מדורגת של הכוורות. והשנה כדאי להכניס מנה ראשונה מפרחים ראשוניים ולהגיע אף לשלוש הכנסות של דבורים כדי לנסות למקסם את החנטה. תוספת בומבוסים בשנה קרה כזו יכולה לתרום את חלקה, בזכות יכולתן של הבומבוסים לעבוד בטמפרטורות קרות מאלה האהובות על דבורי הדבש. באגס ההמלצה היא כוורת ל 4 דונם, ומומלץ להוסיף בומבוסים לתגבור. בתפוח כוורת ל 2 דונם. בקיווי מכניסים כוורת לדונם בתוספת בומבוסים כוורת ל 2 דונם. בקיווי יש לבקש מספק הכוורות להאכילן בסוכר בתקופת הפריחה.

דילול במינים השונים

אפרסק ונקטרינה

לאחר שלב הפריחה יש לבצע דילול ידני.

במטעים רבים בזמן הגיזום הושארו ענפים רבים וארוכים. במידה ומתרשמים מחנטה טובה ושופעת יש להפעיל שיקול דעת בחישובי הדילול; שלב ראשון ניתן להיכנס לתיקוני גיזום: הן בדילול ענפי פרי מבסיסם והן בקיצורם לכדי 10-15 ס"מ על מנת להשאיר 2 פירות לענף. לאחר מכן בשלב השני יש להוריד פרי תאומים ורק לאחר מכן לחשב כמויות פרי נותרות. כמות הפירות הרצויה תחושב על פי מספר העצים לדונם וגודל פרי מסחרי טוב.

מספר פירות לעץ	יבול לעץ - 74 עצים לדונם	יבול לעץ - 67 עצים לדונם	יבול רצוי לדונם	
300-250	33 ק"ג	37 ק"ג	2.5 טון/ד'	זנים מוקדמים
380-330	47 ק"ג	52 ק"ג	3.5 טון/ד'	זני אמצע עונה
450-400	67 ק"ג	75 ק"ג	5 טון/ד'	זנים מאוחרים

רצוי להשאיר יותר פירות בחלק העליון של העץ, ופחות בחלקו התחתון, הפנימי והמוצל. האזורים הנמוכים של העץ מוצלים בדרך כלל, והצימוח בהם חלש, לכן מומלץ שלא להעמיס עודפי פרי באזור זה. לעומת זאת, בצמרת העץ, שבה הצימוח נמרץ בדרך כלל, ניתן להעמיס יותר פירות.

זנים מוקדמים - מדללים מוקדם ככל הניתן. ניתן להיעזר במזמרה, להרחיק עודף ענפים ולקצר ענפים ארוכים מדי. המועד האחרון לדילול הוא כאשר החנטים יהיו גדולים יותר וניתן יהיה לראותם בקלות.

זנים דורשי קור וזנים מאוחרים – הפריחות השנה טובות מאוד גם באזורים הנמוכים ובכל זאת יש לבצע את הדילול לאחר נשירת החנטים (גודל חנט שנושר בזנים המאוחרים עשוי להגיע ל-2.5-3 ס"מ). לפני הדילול הידני יש לעבור עם מזמרה להשלמת הגיזום החורפי ולהקלה על הדילול הידני. המטרה היא לקבל לאורך ענפי השלד ענפי פרי במרחק של 15-20 ס"מ בין ענף לענף, ובסך הכול כ-150 ענפי פרי טובים לעץ. יש לזכור כי עודף ענפים גורם להצללה ולהתייבשות, ולכן יש משמעות רבה להרחקת ענפים מיותרים. בעת הגיזום רצוי להשאיר נקודת צימוח אחת לפחות בענף הנגזם לשם הבטחת קבלת ענפים חד-שנתיים חדשים. ניתן כבר לאחר החנטה הראשונית לסלק ענפי פרי חלשים ולקצר ענפי פרי ארוכים. הדילול הידני ייעשה כאשר גודל החנט 20-25 מ"מ וקל לזהותו בדילול.

שזיף יפני

בסוף פריחה, במידה ומתרשמים כי כמות החנטים שנותרו גבוהה מספיק על מנת לדלל כימית העצים ידוללו. הדילול טיפול ראשון מתבצע באתרל כאשר החנטים מגיעים בגודלם ל 3-4 מ"מ (ראש גפרור) בריכוז 0.035%-0.05% + טריטון 100X 0.025%. הריסוס באתרל יתבצע בנפח גבוה של 180-220 ל"ד', בהתאם לגודל העצים. שבועיים לאחר מכן, במידת הצורך, ניתן לדלל פעם שניה באתרל בריכוז נמוך. יש לזכור כי הדילול השני באתרל אלים יותר, ולכן חובה לרדת במינונים.

הדילול הידני בשלבי חנטה מתקדמים יתבצע רק כשנראה פרי בטוח. ניתן להתחיל את הדילול בפרי כשגודלו כגודל אפונה ויותר. בחנטה עזה נתחיל את הדילול במזמרה בסילוק ענפי פרי עודפים וקיצור ענפי פרי, בעיקר חלשים. נשאיר פירות במרחק של 7-10 ס"מ בין פרי לפרי. בעומס פרי גדול יש לרווח יותר בעת הדילול, וניתן לעשות זאת גם באמצעות דילול דורבנות ושמירה על מרחק של 7 ס"מ ביניהם.

הגדלת פרי

אמיגו - עיתוי הטיפול: ראשית התקשות הגלעין; ריכוז: 0.3% בנפח 100 ל"ד'. הטיפול יינתן לאחר דילול קפדני.

משמש

הדילול הידני יבוצע מיד בתום נשירה טבעית בתחילת שלב התקשות הגלעין. מלבד הפחתת מספר הפירות לעץ, יש להפריד בדילול גם קבוצות של פירות, תוך יצירת מרחק ביניהם - רצוי ליצור מרחק של כ-5-7 ס"מ, ולא יותר משני פירות על דורבן.

טיפולים להגדלה ולהבכרה של פירות משמש

ניתן לרסס את המשמש להבכרה ולהגדלה של פרי בחומרי צמיחה. בשנים האחרונות נכנסו לגידול הרבה זנים חדשים. לא בכלם יש די ניסיון בטיפולי ההגדלה. בעבר ראינו שטיפולים בתכשיר אמיגו גרמו לפחות סדקים בזנים השונים.

מועד הריסוס חשוב ביותר, ולכן יש לבדוק מדי יום את שלבי התקשות הגלעין ולהחליט בהתאם. השפעת החומרים ניכרת במטעים שבהם היבול אינו עודף. מאידך, אין לרסס במטעים שהיבול בהם נמוך מחשש להיסדקות הפרי.

הריסוס ייעשה עד נגירה בשעות הערב כדי להבטיח רטיבות ממושכת לאחר הריסוס. אין לרסס בימים יבשים במיוחד או לקראת שרב.

החומרים השונים גורמים לעצירת צימוח קלה, ולכן מומלץ להחליף מדי שנה בין החלקות המטופלות, במיוחד אם נוטים לבחור בריכוזים הגבוהים.

ישנם שני חומרים המתאימים לשימוש במועד תחילת התקשות גלעין:

מקסים בריכוז 10-15 ח"מ (1-1.5 טבליות ל-100 ליטר מים), ובכל מקרה לא יותר מ-22.5 ח"מ לדונם.

אמיגו בריכוז 0.3%.

לשני החומרים הללו יש להוסיף טריטון 100X בריכוז 0.025%. בשני החומרים מתקבלים לעתים "עלפון עלים" ואף עצירת צמיחה, אך לאחר ימים אחדים העצים מתאוששים.

גיזום דורבנות

בחלק מזני המשמש הנישאים על דורבנות, ניתקלים בדורבנות במצבים שונים: המצב הטוב ביותר - דורבן פורח ומוציא עלים, מצב שני - דורבן פורח ללא עלים, והמצב הגרוע מכולם - דורבן ללא עלים וללא פרי. בד"כ הדורבן לא יבש. במצב של ריבוי דורבנות מהסוג השלישי ניתן, בעזרת מזמרה לגזום את הדורבן לחציו. אחוזים ניכרים מהדורבנות יצליחו במהלך העונה להוציא עלים, וכך לשמור על חיוניות ופוריות הענף. דורבן שלא מוציא עלים יתייבש ובשנה הבאה נגלה חוסר בדורבנות.

אגס

פריחת האגס בחלק גדול מהאזורים אינה טובה. פריחה חלשה מאוד ומתמשכת, עצים עם הרבה עלווה, ומפגש לא טוב בין הזנים. על זה, ומעל הכל הבעיה העיקרית אשר בפניה ניצב הענף היא החשש ממחלת החירכון. יש לנקוט בכל הפעולות האפשריות למניעת הידבקות במחלה. בחודש האחרון יצאו שני דפי הנחיות לטיפול בחירכון. בעת הפריחה המחלה חודרת גם בצימוח חדש, ולכן יש להקפיד על ביצוע הנחיות הגנת הצומח בטיפול במחלה בעת הפריחה ולמנוע צמיחה נמרצת באמצעות ריסוס במעכב צמיחה. אם יורד ברד, יש להיוועץ במדריכים לגבי הטיפול נגד חירכון.

האבקה והפריה

לזני האגס נדרשת האבקה זרה. למפרה המסחרי הטוב ביותר נחשב הספדוצי'נה, אך לאחרונה נמצא כי האגס האסיאני הוסוי מפרה טוב מספדוצי'נה. במקרה של חוסר במפרים במטע ניתן לפזר ענפים של הזנים

המפרים לשיפור ההפריה. את הענפים, במצב של פקעים תפוחים, מניחים בכלים עם מים. יש להחליף את זרי הפרחים כל 4 ימים. הדבורים יוכנסו למטע בתחילת הפריחה. מומלץ להציב אחת כוורת כל כמה ימים. פעולה כזו תגביר מאוד את יעילות ההפריה והחנטה. בפעם הראשונה מומלץ להכניס כוורת אחת לכל 8-10 דונמים, ובהדרגה להוסיף מדי 3-4 ימים עוד כוורת, עד שממוקמת כוורת אחת לכל 4 דונמים. שיטת ההכנסה המדורגת של הכוורות תורמת להגברת החנטה.

הגברת האבקה בבומבוס

ממחקרים שנערכו במשך שנים אחדות עלה שבמקרים רבים תוספת כוורות של דבורי בומבוס משפרת את החנטה ואת כמות הזרעים לפרי וכן תורמת להגדלת הפרי. בעקבות מחקרים אלו אנו ממליצים על הרחבת השימוש בדבורי בומבוס. את דבורי הבומבוס יש להכניס למטע לפחות 3 שבועות לפני הפריחה, כדי שהכוורות יתחזקו עד הפריחה. ההמלצה היא להציב כוורת אחת לכל דונם. על פי הניסיון שנצבר, ניתן למקם את דבורי הבומבוס במקבצים, כמו את דבורי דבש, או לפזר את הכוורות לאורך השורה, כל כמה שורות, כך שבסיכומו של דבר תתקבל כוורת אחת לכל דונם.

הגברת חנטה בג'יברלין

טיפול ג'יברלין הם טיפולים להגברת חנטה באגס מהזן ספדונה. השימוש בטיפול ג'יברלין מומלץ בתנאים שלהלן: במקרה של מחסור במפרים במטע; בתנאי הפריה לקויה; במזג אוויר קר או בחמסין; במפגשי פריחה גרועים.

הטיפולים

הטיפולים יינתנו בשלושה מועדים:

מועד מס' 1 - שלב של 30% פריחה, בריכוז 5-10 ח"מ

מועד מס' 2 - שלב של 60% פריחה, בריכוז 5-10 ח"מ

מועד מס' 3 - שלב שיא פריחה, בריכוז 5-10 ח"מ

משטח **BB5 בריכוז 0.2%**; נפח התרסיס - בהתאם לגודל העץ, בעצים הפתוחים – כ-100 ל"ד' עד נגירה.

טיפולים להגדלת פרי –

יש לקרוא את תווית החומר לפני השימוש ולנהוג לפי ההנחיות המופיעות בה.

טיפול בשיא פריחה

בולרו מיועד להגדלת פרי ולהגברת חנטה בכל הזנים.

הריסוס בריכוז של 0.12%, ובנפח תרסיס של עד 100 ל"ד'. יש לשלב משטח טריטון X 100 בריכוז 0.025%. נפח תרסיס גבוה מהמומלץ יפגע קשות בעלווה. לעתים יתקבל בנפח המומלץ "עלפון עלים", אך הוא ייעלם עם הזמן.

טיפולים בחנטה להגדלת פרי ולדילול.

פריחת האגס חלשה ארוכה ומתמשכת, והמפגש בין הזנים בחלק מהמקומות אינו די טוב. יש לשקול טוב בבחירת החומרים להגדלת הפרי. רב החומרים בריכוזים ובעיתויים הלא מתאימים עלולים לגרום לדילול, דבר שנראה כרגע שלא נצטרך באגס השנה. יש להקפיד על עיתוי טיפול מדויק בחומרי הגדלת הפרי, אשר ייקבע לפי גודל החנטים, ולא בהכרח לפי ימים משיא פריחה. בהרים המצב טוב יותר, הן מבחינת אחידות הפריחה והן מבחינת המפגש.

עיתוי הריסוס: כאשר החנטים בגודל 8-10 מ"מ (שיא פריחה + 14 יום); **הדגש הוא על גודל חנטים נכון**, גם אם חורגים במספר הימים משיא הפריחה. אם הפריחה התקיימה בתנאי גשם או אם קיים חשש מחנטה לקויה - יש לדחות מעט את הטיפול ולטפל בחנט בגודל 10 מ"מ לפחות.
נפח התרסיס: 100-120 ל"ד', לכל חלקי העץ וללא נגירה.
לכל החומרים יש הוסיף משטח טריטון 100X 0.025%, כלומר 250 סמ"ק ל-1000 ליטר מים.

חומרים המכילים ציטוקינין סינטטי הכולל CPPU:

סיפיון וגוליבר

ריכוז: 10 ח"מ, 0.1% של תכשיר מסחרי, 1 ליטר תכשיר ב-1000 ליטר.

חומרים המכילים ציטוקינין סינטטי הכולל את החומר הפעיל בנזיל אדנין BA: בונגרו, מקסל וגוליית.

ריכוז: בונגרו וגוליית - 50 ח"מ, 1.25 ליטר ל-1000 ל' מים; מקסל - ריכוז 50 ח"מ, 0.25%, 2.5 ליטר ב-1000 ל' מים.

חומר המכיל ציטוקינין סינטטי הכולל BA

סופרלון מכיל את החומרים BA ו-Ga 4+7. החומר מורשה בזן ספדונה.

ריכוז: 0.125%, 1.25 ליטר ל-1000 ל' מים.

בכמה שנים עברו גרם הטיפול בחומרי צמיחה לדילול, ואנו מניחים שהסיבה לכך הייתה הפריה לקויה בעקבות תנאי מזג אוויר בלתי מתאימים. לפיכך, המעוניינים בפעולת הגדלה בלבד ישימו לב למועד הטיפול וידחו אותו מעט, במקרה שיש חשש לכך שהחנטה אינה טובה, ובעיקר יקפידו על חנטים הגדולים מ-8 מ"מ. לעתים פעולתם של החומרים שהוזכרו, אשר יושמו לאחר ריסוס בולרו, גרמה לדילול, ולכן בתנאי חנטה שאינם טובים ניתן לרדת בריכוז החומר ב-30%-50% או לנצל תכונה זו לדילול. שימוש בחומרי הגדלה על חנטים הקטנים מ-8 מ"מ תגרום לדילול פרי.

ריסון צמיחה במעכב צמיחה C.C.C או קומפקט

מבוא

הטיפולים ב-C.C.C ובקומפקט נועדו לרסן צמיחה, אך כאשר צמיחת העץ חלשה, אין לטפל בהם. השנה אנו צופים יבול נמוך ועל כן יש חשיבות מוגברת לריסון הצימוח. יש לבצע כמה טיפולים בריכוז של 0.5%-1.5% בכל ריסוס, ולא יותר מריכוז מצטבר של 3%, וכן לשלב משטח טריטון 100X 0.025%. בזן **גינטיל** יש לטפל בריכוז גבוה יותר של 1%-1.5%.

בזנים ספדונה וספדוצ'ינה הטיפול ייעשה בהתאם לעוצמת הצמיחה החזויה; כאשר צפויה צמיחה נמרצת, יינתן טיפול בריכוז של 1%; כאשר הצמיחה עתידה להיות מתונה, נטפל בריכוז של 0.5%.

בזן **קוסציה** על כנת חבוש לא מטפלים בדרך כלל, כיוון שהוא מרוסן באופן טבעי ולרוב חסר צמיחה. בזן קוסציה על כנת בטוליפוליה או בעצים חזקים נדרש לעתים טיפול בחומר לריסון צמיחה בריכוז 0.5%-1.0%.

מועדי הטיפולים

טיפול ראשון יינתן בסוף הפריחה ולפני שמתקבלת צמיחה של 5 ס"מ.

לאחר הטיפול הראשון מטפלים עם כל התחדשות צימוח, תוך הקפדה על עצירת הצמיחה.

מרוסן צמיחה רגליס

הריסוס ברגליס בעל השפעה קצרה יותר מהשפעת מעכב הצמיחה C.C.C.

התכשיר מותר לשימוש בזן ספדונה. הריכוז המומלץ הוא 0.1%-0.15% לכל טיפול, עד ריכוז מצטבר של 0.3%. שילוב משטח BB5 בריכוז 0.1%-0.2% חשוב לקבלת תמיסה חומצית. שימוש בריכוז גבוה של החומר פוגע בפוריות, ולכן רק לאחר צבירת ניסיון מוצע לעשות בו שימוש מסחרי.
אזהרה: הן ברגליס והן ב-C.C.C - אין לרסס עצים חלשים!

תפוח

המלצות דילול תפוח

האבקה והפריה

בפריחה יש להקפיד על פיזור כוורות - כוורת אחת לכל שני דונמים, בהדרגה: 50% מכמות הכוורות בעת פריחת 5% מהזן העיקרי, ושאר הכוורות בפריחה של 40%. פעולה זו מגבירה את יעילות ההפריה. בחלקות שחפיפת הזנים המפריים בהן לקויה, ניתן להשתמש בשיטה של פיזור מפריים בכלים.

דילול כימי

פעולת הדילול הכימי ולאחר מכן פעולת הדילול הידני לתיקון משפיעות ביותר ברמת הממשק והן שיובילו לתוצאה הרצויה. הדילול הוא פעולה מכרעת, ויש לבצעו בשיקול דעת מרבי. יש להקפיד היטב על הוראות היצרנים כפי שמופיעות בתווית. **לניסיון האישי של המגדל ולהיכרותו עם המטע יש משקל רב בקבלת ההחלטות.** מצב העצים מבחינת הסירוגיות הטבעית, מפגש פריחה, חוזק העץ ורמת הצימוח הווגטיביבי, גיל המטע ומצב התאורה - לכולם השפעה על תוצאת הדילול; ולכך מתווסף גם מזג האוויר לפני ביצוע הדילול, בזמן הדילול ולאחריו. אין לרסס לקראת גשם העלול להגביר את פעולת הדילול. עצים וגטטיביים מאוד רגישים לדילול, לכן נשתמש לכך במינון הריכוז הנמוך בטווח; בעוד שבעצים חלשים, מוצלים, חולים ושאינם מגיבים בקלות לדילול - נבחר בריכוז הגבוה שבטווח. זנים סירוגיים, מדורבנים ושמיגבים בקושי לדילול - נדלל בריכוז הגבוה.

הדילול הכימי מתבצע בשני מועדים:

1. **בפריחה** - שיא פריחה + 3-10 ימים

2. **בחנטה** - כאשר יש די חנטים בגודל 12-18 מ"מ (כ-14-25 יום לאחר שיא פריחה)

חישוב הריכוזים של החומרים:

10 ח"מ **דילאמיד** - 100 גר' חומר ב-1000 ליטר מים

10 ח"מ **אמידאטין** - 120 ג' ב-1000 ליטר מים

0.4% **אגריטון** - 4 ליטרים תכשיר ל-1000 ליטר מים

10 ח"מ **אלפאנול סופר, אלפאטופ, אלפארון 200** - 50 סמ"ק ב-1000 ל' מים

10 ח"מ **אלפאטין** - 25 סמ"ק ב-1000 ליטר מים

לדילאמיד, לאמידאטין, לאגריטון ולאלפאנול יש להוסיף משטח טריטון 100X 0.025%.

ברויס - בריכוז 0.12%-0.14%, לפי הזנים. **אין להוסיף לברויס משטח.**

דילול פריחה

בפריחה מדללים בדרך כלל **בדילאמיד/אמידאטין** או **באגריטון** עם משטח טריטון 100X 0.025%. הריסוס ייעשה בשיא פריחה + 3-10 ימים. אם הפריחה מתמשכת והצמרות פורחות מאוחר יותר, רצוי לתת דילול שני שיכוון לצמרות בלבד, בנפח של 50 ליטר לדונם. הריסוס יבוצע לכל זן בנפרד במועד המתאים לו. אין לפסול ריסוס של עצים בודדים בשורה, גם אם לא כל העצים פורחים ברמה אחידה.

את הדילול בדילאמיד אמידאטין מבצעים בנפח תרסיס גבוה: כ-25% יותר מנפח ריסוס רגיל - 200-220 ל"ד', כדי לקבל התייבשות איטית של התרסיס על העץ וקליטה טובה של החומר. מסיבה זו יש לרסס בערב או בלילה בתנאי לחות גבוהה. ריסוס יום יבוצע רק אם היום מעונן וקריר. הריסוס יבוצע בשני השלישים העליונים של העץ: בעצים גבוהים בגובה של 3.5-4 מ'; בעצים נמוכים בגובה 2.5-3 מ'.

אגריטון - החומר מכיל דילאמיד ואלפנול. ריכוז 0.44% של התכשיר מכיל 80 ח"מ דילאמיד ו-30 ח"מ אלפנול, חומר החזק בהרבה מדילאמיד. יש להקפיד מאוד על נפח תרסיס של עד 130 ליטר לד'. ריסוס בנפח גבוה יותר יגרום דילול יתר ו"עלפון עלים". לעומת זאת, טיפול בנפח מדויק ונכון יניב דילול טוב בהרבה משימוש בדילאמיד בלבד.

דילול חנטה

דילול החנטה יינתן הן כטיפול ראשוני והן כטיפול חוזר לאחר דילולי הפריחה. במרבית הזנים יבוצע הדילול בחנטה, אם תוצאת הדילול הראשוני אינה מספקת או כאשר תנאי השטח ומזג האוויר לא אפשרו לדלל בפריחה. דילול החנטה ייעשה כאשר גודל החנטים הוא 8-18 מ"מ (שיא פריחה + 14-21 יום). במועד זה כבר ניתן לראות את תוצאת הדילול שבוצע בפריחה. בחנטה ניתן להשתמש בשלושה חומרי דילול:

1. **NAA - אלפאנול סופר, אלפארון, אלפאטין ואלפאטופ** - חומר אוקסיני, הורמונלי. יש להקפיד על תנאי הריסוס שלו: טמפרטורות שאינן חמות מדי, לחות גבוהה ונפח ריסוס גבוה. החומר במינון גבוה עלול לפגוע בעלוות העץ.

2. **בונגרו, גוליית, מקסל** - החומרים משמשים להגדלת פרי, אך בטיפול בריכוז 100 ח"מ החומרים מדללים. לפני הטיפול יש לקרוא היטב את התוויות, כיוון שלא כל החומרים קיבלו רישוי לדילול. יש לפעול אך ורק על פי ההנחיות המופיעות בתוויות..

3. **ברוויס** - חומר של חברת אגן. החומר הפעיל בו הוא מטאמיטרון, הפוגע בפעילות הפוטוסינתזה וגורם בכך לדילול פרי. החומר מורשה לדילול בכל הזנים.

הברוויס בא לתת פתרון בעיקר לזן סטרקינג שנתר ללא חומרי דילול. עם זאת התוצאות בשנה שעברה

לא סיפקו את הציפיות מהחומר. הברוויס בריכוזים שמופיעים בתווית לא נתן דילול המתקרב לצפוי.

הכמויות לדונם הנדרשות כנראה כפולות מהמופיע בתווית. (250-300 ג'ד'). כמויות גבוהות מזה גרמו

נזק. בדפון זה אנו כותבים את המופיע בתווית. במידה ויהיו שינויים נעדכן עד פריחת התפוח.

עננות כבדה או טמפרטורות גבוהות בלילה בתקופת היישום יגבירו את השפעת הטיפול. קרינת שמש חזקה או לילות קרים יקטינו את השפעת הטיפול. יש לבדוק את תחזית מזג האוויר לשבוע שלאחר הריסוס המתוכנן כחלק מתכנון מועד הריסוס והמינון של הברוויס. ריסוס תחת רשת צל או רשת ברד יגביר את השפעת הטיפול. אין לרסס ברוויס בטמפרטורות הנמוכות מ-10 מ"צ. ומומלץ לא לרסס בטמפרטורות גבוהות מ-25 מ"צ. ברוויס אינו סיסטמי. הריסוס ישפיע רק על עלוות העצים שכוסו בתמיסת הריסוס. אין לרסס קוטלי עשבים במטע שבוע לפני הריסוס או שבוע לאחריו.

אין לרסס יותר מפעמיים באותה עונה.

הטיפול בברוויס יינתן בשלבי חנטה בשיא פריחה + 7 יום, כשהחנטים בגודל 6-10 מ"מ. המינון הינו לפי כמות חומר לדונם, ללא קשר לנפח הריסוס.

אין לשלב ברוויס עם משטח או עם חומרים אחרים. יש להיוועץ בנציגי חברת "אדמה" בנושא ריסוס חומרים בשטח שבוע לפני ריסוס הברוויס.

רגישות זני התפוח לדילול כימי

זהוב - הזן ידולל גם בפריחות מתונות. הזן קשה לדילול, אך נענה לחומרי הדילול בשימוש בריכוז המתאים.
גרני סמיט - הזן רגיש לדילול כימי, וידולל מאוחר לאחר בדיקה קפדנית.
יונתן, אורליאנס וקריפס פינק - הזנים מגיבים היטב לדילול.
גאלה - הזן מגיב היטב לדילול. לגאלה על כנת 106 נדרש דילול חזק מזה הנדרש לגאלה על חשבי, ולכן המינון הגבוה מיועד לכנת 106, והמינון הנמוך לכנת החשבי.
דלישס האדום - אין לרסס את כל הזנים בקבוצה בדילאמיד/אמידאטין, באלפנול או באגריטון, כיוון שהחומרים הללו גורמים להופעת פרי גמדי.
כמו כן, נעשית הפרדה בין זנים מדורבנים לזנים שאינם מדורבנים. הזנים המדורבנים פוריים יותר, ולכן נוטים לדלל אותם בעצמה רבה יותר.
בפריחה - יש לסמן עצים בעוצמות פריחה שונות, והדילול יבוצע בחנטה על פי הסימונים המוקדמים.

הגדלת פרי בתפוח

החומרים **בונגרו, מקסל וגוליית** מכילים ציטוקינין סינטטי, הכולל את החומר בנזיל אדנין BA. החומרים הללו אושרו בתפוח להגדלת פרי בזנים זהוב, סטרקינג וגאלה.
עיתוי הטיפול: שיא פריחה + 14 יום, כאשר החנטים בגודל 8-10 מ"מ.
נפח התרסיס: 100-140 ל"ד'; אין להגיע לנגירה.
בונגרו וגוליית: ריכוז 50 ח"מ, 0.125%, 1.25 ל' ב-1000 ליטר מים; בתוספת טריטון 100X 0.025%.
מקסל: ריכוז 50 ח"מ, 0.25%, 2.5 ליטר ב-1000 ל' מים.
טיפול זה יחליף, כמובן, את טיפול הדילול באותו מועד.
בעונת הדילול מומלץ מאוד להיוועץ במדריכים. דילול והגדלת הפרי הם פעולות מכריעות, ונדרש לבצען בשיקול דעת מרבי.

הדילול בזנים השונים

הזן	עצמת פריחה	מועד דילול	
זהוב	פריחה חזקה	שיא פריחה + 3-5	דילאמיד/אמידתין 80-100 ח"מ + טריטון 100X 0.025% ; או אגריטון 0.4% + טריטון
		שיא פריחה + 7 חנטה 10-12 מ"מ או חנטה 12-18 מ"מ חנט	טיפול חוזר באלפנול 10-20 ח"מ או במקסל 100 ח"מ או ברוויס 120-170 ג/ד'
	פריחה בינונית	שיא פריחה + 3-5 חנטה 12-14 מ"מ חנט	דילאמיד/אמידתין 80 ח"מ + טריטון 100X אלפנול 20 ח"מ + טריטון או ברוויס 120 ג/ד'
גרני סמיט	פריחה חזקה	שיא פריחה + 10-14 יום	דילאמיד/אמידתין 40-60 ח"מ + טריטון 100X או NAA 5 ח"מ לא מדללים
	פריחה בינונית		
אורליאנס	פריחה בינונית עד חזקה	שיא פריחה + 3-7	דילאמיד/אמידתין 50-60 ח"מ + טריטון 100X
קריפס פינק	פריחה בינונית עד חזקה	שיא פריחה + 3-12	דילאמיד/אמידתין 60-80 ח"מ + טריטון 100X
	פריחה בינונית עד חזקה	שיא פריחה + 3-7	דילאמיד/אמידתין 60-80 ח"מ + טריטון 100X
גאלה	פריחה חזקה	שיא פריחה + 3-7 שיא פריחה + 10	דילאמיד/אמידתין 60-80 ח"מ + טריטון 100X דילאמיד 60-80 ח"מ או ברוויס 120 ג/ד'
	פריחה בינונית	שיא פריחה + 3-7 חנטה 10-12 מ"מ	דילאמיד/אמידתין 60 ח"מ + טריטון מקסל 100 ח"מ + טריטון 100 X או ברוויס 120-170 ג/ד'
סטרקינג, זנים לא מדורבנים	פריחה חזקה (וחנטה חזקה)	שיא פריחה + 10-7 + שיא פריחה + 14-17	מקסל 100 ח"מ או ברוויס 150-200 ג/ד' + ברוויס 150-200 ג/ד' לא מדללים
	פריחה בינונית		
סטרקינג, זנים מדורבנים	פריחה חזקה (וחנטה חזקה)	שיא פריחה + 5-14 שיא פריחה + 7 או 14	מקסל 100 ח"מ ברוויס 150-200 ג/ד' לא מדללים
	פריחה בינונית		

לכל החומרים, פרט לברויס, יש להוסיף משטח טריטון 100X 0.025%, 250 סמ"ק ל-1000 ל' מים.

מטע צעיר, שמעוניינים להוריד בו את כל הפרי - מומלץ להשתמש בתערובת של דילאמיד/אמידתין 80-100 ח"מ + אלפאנול 15 ח"מ. מועד הריסוס: סוף פריחה. פעולת הדילול תושלם לאחר נשירת מאי, בדילול ידני.

צוות תא מטעים צפון מאחל לכל החקלאים שנת יבולים טובה ורווחה כלכלית

*כל ההמלצות הכאוליות בפרסום זה הן בסדר עצה מקצועית בלבד,
ואין על הכותבים אחריות בסין נזקים כלשהם.*